

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre " 50 "
Negyedévre " 25 "
Egy hóra " 12 "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: BARTHA MÓR.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési tábla:
Hat hasábon petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkú szerinti jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 80 kr.

A századvég molochja.

Debreczen, aug. 8.

A hágai békekonferencia bucsuzatói emlékeztetnek bennünket arra a példaszóra: De mortuis nil nisi bene. A zárójegyzőkönyvre rákényszerítik a hivatalosok és félhivatalosok a kegyeletes megemlékezés szokását s a csár eszméje, a világbéke ismét az utópiák közé sorozódik. Vesződhetnek vele az interparlamentáris konferenciák, a békekongresszusok s jámbor álmódzók újból megkezdhetik a memorandumok, a kérények írását a törvényhozó testületekhez. A fegyverkezés, a népeknek e századvégi átka sem meg nem szűnik, sem alább nem hagy s a vér- és pénzadó évről-évre nagyobb teherrel súlyosodik a már-már kimerült népekre.

Történik mindez abban a korban, mikor a népekben az általános védkötelezettség világszerte elterjeszkedő elve tulajdonképpen mindenütt bevezette a katonai szellemet. És akkor, midőn világszerte általánosabbá lesz a meggyőződés, hogy az évtizedes harci készenlét gazdasági erejükből forgatja ki a nemzeteket, mikor mindenki tudja és érzi, hogy a folytonos fegyverkezés irtózatossá teszi a legtöbb országot a tőkének a rabigájába döntenek.

Mert az államadosságok mértani ha-

ladványban szaporodó milliárdjai, amelyeket a folytonos hadikészülődés világszerte termel, gazdasági rabságot jelentenek. Jó szerencse, ha nem idegen, hanem hazai a tőke.

Nekünk ebben a szerencsétlen helyzetben talán legsúlyosabb a helyzetünk, mert a Balkán-Államok kivételével talán nálunk van kiterjesztve a legszélesebb körre az idegen tőke uralma. És meggyünk bele tovább, vakon ebbe a rabságba. Konvertáltuk adósságainkat, óriási áldozatokat hoztunk a valutarendezés czimén: s ekkor is leplezetten, az örökös készenlét pénztárát gyarapítottuk, mert a valutarendezés czimén összegyűjtött milliók az állampénztárban tulajdonképpen hadikincsnek tekintendők.

A békekonferencia sikertelensége azt mutatja, hogy nem jutottunk el végső állomására annak a gazdasági kizsákmányolásnak, amiből a mi tributumunk soha, semmiféleképpen meg nem térül. Sem mezőgazdaságunk, sem iparunk nem gyarapodik a milliókból, amelyeket gondtalanul dobálunk oda a századvég molochjának. El fogják hanyagolni a valódi gazdasági és kulturális szükségletek fedezését, s ha az államférfiúi belátás, a hazafias gond végre fel nem támad és megállást nem parancsol ezen a lejtőn, menthetetlenül az idegen tőke keserves rabságba esünk.

Nemzetközi akciók, konferenciák,

tanácskozások és kongresszusok nem segítenek ezen a világszerte emészthető lázbetegségen. Sem nálunk, sem a világ más országában, ahol a nemzeti védelem annakelőtte emészti meg a nemzetet, mielőtt azt valamikor érvényesíteni lehetne. A segítséget emez állandó és tervszerű gazdasági pusztítás ellen minden parlamentáris állam a saját maga számára teremtheti meg.

A parlamentáris népképviselőnek kell kiemelkedni gepszerű munkájából s a törvényhozásoknak kell végre felébredni abból a szörnyű elaltatásból, amelynek a hipnozisa alatt leveleket írt a népet, kiforgatják az országokat minden gazdasági erőikből s mindenütt urrá teszik a nemzetközi mozgó tőkét, a mely a maga polyp-karjaival behálózza, agyonfojlogatja a nemzeteket.

Legyenek a népek igazi képviselői, a béke mai szép frázisát aáltsa fel ott-hon minden parlamentben a tiltakozás hatalmas szava, bizonyosan közelebb jutunk a fegyverkezés korlátozásához. Azoknak a szép beszédeknek, amelyek az interparlamentáris konferenciákon, a békekongresszusokon tulajdonképpen csak jámbor óhajások: a parlamentekben kell elmondatniok, mert csak így van sulyuk, hatásuk. De míg a parlamentek világszerte a legcsekélyebb el-lentállási képességet sem tudnak kifejtteni a fegyveres béke elvi-elhetlen

Doktor Paprikusz.

— New-yorki történet. —

Az ötvenes évek elején hazánk egyik alföldi városában Kelemen gazdának, ki szürszabó volt, azt találta valaki mondani: annyi az arany Amerikában hogy csak tarisznyára kell szedni.

E naptól fogva Kelemen gazda mindig aranyról álmódott. Egész nap azon törte a fejét, hogy miként juthatna ki Amerikában? Bezzeg tele szedné ő a tarisznyáját! Azután mint gazdag ember t rne hazá. Milyen házat és milyen szállót venne ő azon a tarisznya aranyon!

Városában majd minden olvasott ember megkérdezeti, hogy mere lehetne ki jutni Amerikában? Mennybe kerül odáig az út? De biz azt nem tudta neki megmondani senki. Végre megsokalta a sok kerdezősködést. Erőt vett rajta az Amerikába jutás kiolthatatlan vágya. Mindennét pénzé tette és neki indult a világnak, valahol csak rákad arra az Amerikára.

Rá is akadt Szerencsétlen átjutott a tengeren. De mikor a partra szállt, nagy lett az ő csalódása. Nem hogy aranyakat nem talált, de meg munkát sem kapott, a miből megélhetett volna.

Késő ősz volt. Éhezve és fázva könyörgött az utcán alamizsnáer a mit azt amerikai nem örömet osztogat. A ki nem

nyomorék, arra rámondul: Dolgozzál s azután kapsz!

Kelemen gazdára rámondultak azok, a kiktől kért. A kiket pedig azért állított meg, hogy panaszkodjak nekik, azok nem értették meg. Nem tudták, mit akar? Ki is értené meg tul az Átlanti oceanon egy szegény éhező, elhagyott magyart.

Hej csak ne jöttem volna Amerikában Bácsak vissza tudnék még egyszer jutni! Mennyire megbecsülném azt az én kedves jó drága magyar hazámat, a hol az embert legalább megértik s a nép nem ilyen szivtelen.

Giába sohajtozott, késő volt már a bänkódása. Nem segíthetett már rajta senki. Sokat kellett szenvednie, mignem elhomályosodó szemei előtt megjelent két szabadító angyal: az éh-nhalál és a megfagyás.

Eszméletlenül rogyott le Bowerin a földre. A rendőrség sietett őt eltakarítani az utból a sok járó kellő elő s bevitték a meleg szobába. Kérdezték a nevet, mesterségét és lakását. Szegény azt sem tudta, mit kérdezek tőle, de azért felelt rá magyarul. Azt meg a rendőrség nem értette meg.

Beszélték hozzá többféle nyelven. Ő mindig csak magyarul felelt. De hát a legjobb akarattal sem felelhetett volna más nyelven mert csak magyarul tudott.

A rendőrség meg volt vele akadva nagyon.

Hívtak be az utcáról sokféle nyelvet értő embereket, hogy beszéljenek vele. Azok

nem tudták kitalálni, hogy miféle ország fia lehet Kelemen gazda? — Abban az időben még alig létezett egy-két magyar ember New-yorkban.

Egyszerre egy név jutott eszébe Kelemen gazpának. Otthon is sokszor fohászokodott már hozzá. Hát ha itt is ehhoz fohászokodnék, hogy segítsen rajta? És elkezdte emlegetni a Kossuth Lajos nevé. Az pedig éppen abban az időben tartotta nagyszerű szónoklatait Amerikában. Mindenki szerette, bámulta és tisztelta.

A newyorki rendőrségnek nem kellett többé tolmács. Tisztában volt a Kelemen gazda nemzetiségével. Hát ha ez a szegény ember is küzdött otthon a szabadságért? gondolta a rendőrbiztos. Meg kell menteni a nyomortól, mert megérdemli. És beszerezte egy jóra való korcsmároshoz pinczemeszternek.

Néhány év alatt nem csak beszélni tanult meg angolul, de mitsem költvén önmagára, néhány száz dollárt szerzett. Azzal egy kis bor és pálikkamérő üzletet nyitott.

Nem valami nagyon j l ment biz az neki, de azért meg tudott belőle élni.

Jött egy rendkívül egészségtelen nyár, a hideglelés járványá fajult és kinozta az embereket. Az orvosok nem bírták már eléggé gyógyítani. Az egész szomszédságban mindenkit lelt a hideg, csupán Kelemen gazda állta meg törhetlen egészséggel a sarat. Rajta nem fogott a hideglelés.

És miért?

terhei ellen, addig tovább folyik akadálytalanul a népek kizsákmányolása.

A hágai diplomáciai kongresszusnak azért sem lehetett pozitív eredménye, mert sehol a világon a törvényhozásokban nem volt meg a komoly akarat arra, hogy csakugyan enyhíttessenek a nemzetek vér- és pénz-adóiban kegyetlenül beszédett terhei.

A diplomácia, amely tanácskozott és eredménytelenül szétszólt, utasításokkal jelent meg s ezekkel dolgozott. De kérdjük, hogyha a törvényhozó testületek csakugyan komolyan akarták volna a fegyverkezés csökkentését: mi-féle diplomata mert volna e követelés ellenére cselekedni?

A törvényhozó testületek táplálják világszerte a fegyverkezés molochját, ezek kiapadhatlanok az új meg új áldozatok meghozatalában. Ennek a természetes magyarázata az, hogy a parlamentek világszerte inkább képviselik a folytonos fegyverkezésből élő, abból hasznot húzó nagy tőkét, mint megbízókat: a népet.

Akármi legyen a választási rendszer, a közvetett választástól az általános népszavazásig a nagytöke uralkodik a parlamentekben, s addig, míg ennek az ügynökségét fel nem váltja a népválódó érdekének az igaz, tiszta képviselője, nem beszélhetünk a fegyveres béke szörnyű terheinek a csökkentéséről.

A múlt század, amely a merkantilizmus jegyében dolgozott, a béke és leszerelési törekvéseknek a meghiusulásában csak a maga bélyegét nyomta az eseményekre, amelyek a nép, a termelő osztályok kizsákmányolásában a folytonosságot jelentik.

És ezt nem lehet eltakarni a békekongresszus dicsőítésére gyújtott hivatalos és félhivatalos faklyák füstjével.

Egyszerűen azért, mert paprikát kevert az italába. Annnyira szerette a paprikát, hogy alig tudott a nélkül elleni. Gondolta magában, hogy ha már az amerikai cifra eledelen nem élvezheti, legalább reggelként egy pohárká pálinkába vegyíti s még úgy is kellemes lesz s észre jött rövid idő alatt maga Kelemen gazda is, hogy miért nem kapja meg a hideglelést?

Es elkezdett spekulálni.

Patentet eszközölt ki a hideglelés elleni italra.

Azután nagy falragaszokon hirdette csodáhatású tinktúrussal paprikusz-át, aminek ő maga nevezte el.

A paprikás pálinka csakugyan megtette hatását, nagyon sok esetben segített s italait mind inkább kezdték kapkodni. Alig győzte magát paprikával.

Mire a hideglelés megszűnt, azt vette észre, hogy meglehetősen meggazdagodott.

De volt e szerezés gyógyításának utóhatása is: a kiken segített a hideglelésben, azok már egyéb nyavalyákban is hozzá kezdtek folyamodni orvosi tanácsért. Hiában szabadkozott, hogy hiszen ő nem orvos: a nép bizonyos babonas hittel ragaszkodott hozzá és tudományához.

Végre maga Kelemen gazda is neki batorodott. Felhagyott a korcsmárossággal és ökölnyi betűkkel kiíratta az ajtajára: Kelemen a híres csodaorvos. Abban az időben még senkitől sem kértek orvos diplomát.

A vidék mozgolódása.

Debreczen, aug. 8.

Ha a jelek nem csalnak, mégis csak valami változás következik. Mozog a vidék és mozognak azok a körök, melyek a vidék fejetetején ülve eddig oly kényelmesen győgyörködtek önön nagyságukban.

Mint mikor alól megindul a vizmoszta hegy s utána ingadoznak az egyensúlyt kereső ormok.

És a mi fő: ennek a természeti képnek akadnak fotografusai, még pedig a szeretetreméltó fővárosbeliek között, a történelem könnyű tollú napi krónikásai, az újságírók, akik pedig szívesen szuverkódtak eddig szintén a vidék felett.

Itt is, ott is erős hangok emelkednek olyan irányban, hogy elég legyen már a centralizációból, a főváros dédelgetéséből, tulhizlalásából, mert nem bírják tovább, az áldozatot nyújtó nélkülözést az elgemberegett vidéki tagok.

Az ország maholnap olyan lesz a fővárossal, mint a nagy fejű törpe, aránylagosan fejleszteni kell tehát a vidéki testrészeket is és itt első sorban a vezető szerepet vívő vidéki nagyvárosok jönnek számba.

Egyik fővárosi laptársunk épen ma elmélkedik a témáról — a vidéki kiállítások ötletéből — s ilyenforma következtetésekre jut:

Szerencsés gondolat a szegedi kiállítás rendezése. És nem kevésbé helyeselhetjük a pozsonyi szűkebb körű kiállítás eszméjét. Mert mind a két törekvésben azt az irányzatot látjuk megnyilatkozni, a mely a vidék emelését célozza és egyuttal ellensúlyozza a fő- és székvárosnak a felszívó hajlandóságát, amelylyel a magá: immár táplálkozni képtelen metropolis a vidéktől elhódított gazdasági erőkből akarja a maga életfonalát erősíteni.

Tenni kell máris valamit a vidékért, a mely a tévesztett kormányzati politika kö-

De biz őt jó hosszú ideig csakis a szegyeubb osztály kereste fel, azok pedig nagyon szerényen fizethették.

Elt azonban abban az időben Newyorkban egy igen gazdag asszony, val mi milliomosnak az özvegye, a ki nagy beteg lehetett, mert a város valamennyi jóhírű orvosa járt hozzá gyógyítani. Szegény asszony nagyon ragaszkodott az életéhez, nem akart még meghalni, nem sajnált magától semmiféle költséget, hozatott magának orvost, amennyi csak kellett.

Valamennyi orvos irt is a számára két-három receptet, ellátta őt mindenféle tanácsal s biztatta, hogy jobban lesz. De biz egyik se használt sem az orvossága, sem a tanácsa. A szegény gazdag asszony napról napra rosszabbul lett.

Egy napon azután minden orvosát összehívatta, megvizsgáltatta velök még egyszer a baját s fölkerlte őket, hogy tanácskozzák meg együtt a baját és allapítsák meg a legsikeresebb gyógyítás módját, ő azt lesz hajlandó követni.

Az orvosok másnap reggelig tanácskoztak, s reggelre egyhangulag megállapították, hogy a szegény asszony napjai megszámlálvák, nincs orvosság, mely baján segíthetne s kötelességszerűen értesítették a környezetet, hogy urnójják néhány rövid nap multán fölveszi a néhai nevet.

Fülebe jutott ez az özvegy asszonynak is. Sirt, vigasztalhatlan volt. De végre is mit

vetkezében közönséges adófizetője lön a fővárosnak, anélkül, hogy évtizedek óta fizetett adója fejében valamit kapott volna.

A vidéki mezőgazdasági és ipari kiállításokban s abban az általános érdeklődésben, mely most e kiállítások előkészületeit kíséri, ma örömmel látjuk kezdetét annak az irányzatnak, a mely a vidéket s a vele elválaszthatatlanul összefűzött mezőgazdaságot ki fogja emelni a vidékre és ezzel a mezőgazdaságra az a veszedelmes tan elesik, hogy csak főváros van hivatva gazdasági események kere-tül. Dehogy, sőt ellenkezőleg, ez a főváros, a mely a merkantil rablógazdaság erős lovagja, ez a főváros, a mely fészke a munka nélkül gazdagodni vagyó spekuláció-nak — minden jogát elveszítette arra, hogy tovább is hizlaltassék benne a vidék rovására a kozmopolitizmus. A vidéknek többé nem szabad a főváros rabigájában görnyedni, a felszabadulásnak meg kell kezdődni az egész vonalon és ebbén a munkában épen a vidéki kiállításoknak jut a jelentékeny rész.

Helyes a beszéd, tisztelt laptárs, csak azt óhajtjuk, hogy ez a téma ne a nyári ugorkák közt termett legyen, hanem legyen az mag, melyből tölgy két ki s mind erősebb hájtásokat mutat s mind nagyobb és nagyobb területet fog koronája alá.

Oly szerény és oly naiv e vidék. Lám, elégséges neki már a fának az elképzelt álma is, már ennek az arnyéka is hűsíti nyári tükadt szomjuságát,

Hát még ha igazából gyökeret vör a fa s végre a vidék is kezdi elismerni majd, hogy gondolnák reá az állambölcsek és nemcsak azért van a világon, hogy törzsén magasra kuszszék s fönn himbalóddék s nagyvirágu tők.

A bahaért meghalni diszes, de élni mégis csak jobb, mondja a meggyitott klasszikus és így vannak meggyőződve a vidéki városok is.

volt mit tenni. Készülnie kellett a halálra s megirta végrendeletét.

Egyik szomorú percében inasa kezdte vigasztalni s fölemelté a csodaorvos Kelemen nevét, ki őt a hideglelésből igen kellemes ital által kurálta ki. Rögtön elküldte érte, lelkére kötve az inasnak, hogy csak siessen doktor Kelemennel.

Kelemen bácsi, a magyar szürszabó, nagyon meg volt illetődve, midőn egyszerre ilyen előkelő nagyuri nőhöz hívtak. Azelőtt már okosan kell magát viselnie. Az nem elégzik meg holmi hókusz-pókuszszal s ki találja nevetni, ha pulzusát nem jó helyen találja tapogatni. Hát még ha receptet kér tőle? Akkor lesz ám még csak megakadva.

Bátoritól megivott néhány pohár tinktúrussal paprikuszt s aztán neki fogott az öltözéshez.

Hogy bölcsebben nézzen ki, a szemére két pápaszemet illesztett, az inge galléjára akkori divat szerint, irgalmatlan hegyes gallért kötött s a bajuszát leborotváltta.

A beteg asszony igen előzékenyen fogadta. Elpanaszolta baját, kezébe adta eddigi receptjeit, hogy vizsgálja meg azokat, hátha azok is utba igazítják a baja iránt. — Aztán várta a csodaorvos csodás szavait és gyógyítását.

Kelemen gazda érezte, hogy itt hirtelenben nem szabad gyógyyszerekkel kirukkolni, hanem elébb mókázni kell. Hátha kikerdezné

A rennesi tárgyalás.

(Saját tudósítónktól.)

Debreczen, aug. 8.

Abban a kis francia városban, melynek nevét ez ideig nagyon kevés ember tudta, most vette kezdetét egy vegtelenül érdekes színjáték.

E színjátékban az eg szer arczul vert haditörvényszék tagjainak ítélkező kollegáik vagy elégtételt adnak, vagy helyeslik az üést amely különben a francia nép arczát is érte.

Az első ítélet semmis. Dreyfus ismét bírái előtt áll, hogy emondja újra meg újra: „Ártatlan vagyok!”

Az „affaire” fő szereplői ott vannak mind. Polgári ruhában szinte észrevétlenül áll közöttük a fő harcos: Picquart, kinek óriás része van abban, hogy a rennesi gymnasium nagyterme historiai nevezetességű lett.

De hát a nép?

A nép, az istenadta nép nyugodt. Az antiszemitáknak elfogyott a pénzök. Ki olyan bolond, hogy ingyen kiabálja: Le Dreyfuss! Hobó, nem oda buda, tisztelt pap uraim. Tessék fizetni, akkor lesz tüntetés. Innen lehet kimagyarázni, hogy a város oly kihalt és üres, mint maskor. Ha majd kiszabadul a kapitány, ovációkban fogják részesíteni, mást azonban nem cselekednek vele.

Egy hélig lesz a világ szeme a kis francia városra irányítva. Egy hét alatt eldől, vajjon szabad lesz-e Dreyfus, avagy nem. Franciaország egészséges közveleménye ma már kevéseket követeli az igazságot ítéletet s így a rennesi tárgyalás Dreyfusra nézve ketes kimenetelű nem lehet.

A szenzációs per tegnapi tárgyalásairól a következő tudósításokat kaptuk:

Rennes, aug. 8.

A város teljesen nyugodt. Csak a liceum környékén van egy kis élénkség. A közelben levő utcákat lovas csendőrség zárta el, amely mögött néhány száz főnyi kíváncsi főzönség tolong, az arra menők nevét hangoztatva. Más kiáltást nem hallani. Az újságíróknak csak 7 órakor engedték meg, hogy a liceum előtt fölállított kordonon át az inózet dísztermébe menjenek, ahol a tárgyalás kezdődik. Mindössze vagy 300 francia és külföldi újságíró van ott. A tárgyalóterem igen nagy és világos. A tanúk a terem közepén helyezkedtek

el. A háttérben a közönség tolong. A tvszék tagjai valóságos szüpadon ülnek. Az emelvényről estrade vezet le a földszintig, az estrade közepén van a tanúk korlája. Carrière kormánybiztos és Coupois közvádó a tvszéktől jobbra ülnek. A vádlott helye a baloldalon van a védők helye alatt.

A védelem által megidézett tanúk teljes névsora a következő: Lebrun-Renaud százados, Scheurer-Kestner szenátor, Trarieux szenátor, Bourgeois tanár, Painlevé műegyetemi tanár, Jacques Hadamard főisk. tanár, Bernard mérnök, Charles Mayet publicista, Defonds-Lamotte mérnök, Bruyere tartalékos tiszt, Serge Basset publicista, Toms rendőr-ügynök, Charles Deffès publicista, Sebért tábornok, az akadémia tagja, Hartman őrnagy, Ducros őrnagy, Carvallo kapitány, Freystadter kapitány és Forz netti őrnagy.

Azonkívül Demange és Labori kérték fogadják Joule ezredesi, a haditörvényszék elnökét, hogy idézze meg Quesnay de Beaurepáire össze-tanuit.

A közönség leirhatlan lármával tödult be a terembe. A terem háttérében egy szakasz gyalogság áll a rend. fontartása véget. A terem bejáratait csendőrök őrzik. Demange és Labori védőket, a kik titkáraikkal jelentek meg, ugyszinten Picquart, mikor a terembe léptek, üdvözölte a közönség. Casimir-Perier egy szolgálattelvő tiszt kíséerte a terembe. A volt elnök Billot és Chamoin közt foglalt helyet. A két tábornok egyenruhában van. Mőgöttük ülnek Mercier és Zurlinden tábornokok és Coupois közvádó.

7 órakor katonai pontossággal kezdődött a tárgyalás. Reggel 6 órakor egy rendőrszertály a gimnázium és a fogház környékét elfoglalva, állt föl 3 század gyalogság 7 sorban és a fogház és gimnázium kapuja körül foglalt állást. 5 percel később Dreyfust kísérték át, a kin teljesen új egyenruha volt. Dreyfust 3 csendőr kísérte. Gyors léptekkel haladt és egyenes tartással a 20 m. hosszú uton.

Midőn a tárgyalási terem ajtaját megnyitották, óriási zivaj volt és csak nehezen állt helyre a nyugalom.

Kivülről vezényszavak hallatszanak: Gardes avant! Portez armes! Presentez armes!

A terem hátulsó ajtai megnyitnak és a teremben lép a törvényszék elnöke Jonast ezredes. Jonast 59 éves, magas testalkatu és lábától kitűnő egészségnek örvend. Hosszu fehér haju és sűrű fehér szemöldökei marcialis kiűzést kölcönöznek neki.

Dreyfust egy tiszt kíséri helyére.

Midőn mindnyájan helyet foglaltak, Jonast hangosan szól:

Megnyitom az ülést. Jegyző olvas-a föl a haditörvényszékre vonatkozó parancsokat és a bírák nevelt.

Az 1894-ik évi vád levél felolvasása után megkezdődik a tanúk felhívása. Néhány felhívott tanu nem jelenik meg, köztük Esterházy sem. Az elnök azután azoknak a tanuknak a névsorát olvastatja fel, a kiket ő diskreczionális hatalmanál fogva hallgattat ki Ezek a következők:

Auhoua százados, Guerin alezred-es, Dmitry őrnagy, Pogroiles ellenőr, Denfreville őrnagy, továbbá Dubreuil, Germain, Villon, Mertince, Müller és Kudmann urak.

A kormánybiztos azután kijelenti, hogy tekintettel arra a hivatalos megbízásra, a melyet Chamofü és Paléologue abból a czélből kaptak, hogy a titkos dosszierről felvilágosításokat adjanak, lemond tanuként való megidézésükről. Carrière kijelenti, hogy tekintettel a tárgyalás hosszú tartamára, a tanúk eltávolhatnak azzal a kikötéssel azonban, hogy azon a napon, mikor rájuk kerül a sor, az ülést remben lesznek. Carrière hozzáfüzi, hogy a titkos dossier megvizsgálása valószínűleg négy napig fog tartani.

Az elnök felbészakítja az ülést. Miután az ülést újból megnyitották, azt mondja Carrière, hogy ha Esterházy meg nem jelenésének fontosságát tulajdonítanak is, ez nem akadályozza a tárgyalások folytatását. Teljesen mind egy nekünk, ugymond Carrière, jön-e Esterházy vagy nem.

A törvényszék újból visszavonul abból a

czélből, hogy egyéb meg nem jelent tanuk mentegőidzését megvizsgálja. Mikor a törvényszék újból megjelen, az elnök kihirdeti azt a határozatot, hogy a törvény nem talál okot arra, hogy a tárgyalást néhány tanu távolléte miatt elnapolja. A törvényszék azt is elhatározza, hogy Chamoint és Paléogueet nem hallgatja ki tanuk gyanant.

Dreyfus kard nélkül egyenruhában, csakóval jelent meg. Magatartása megváltozott, a mennyiben sokkal előrehajlottabb, megöszült vonásai bágyadtak.

Jonast így szól hozzá:

— Vádlott, álljon föl!

— Vezeték és keresztnéve?

— Dreyfus Alfred!

— Korá?

— 40 éves.

— Születési helye?

— Mühlhausen, Elzaszban.

— Milyen iskolát végzett?

— A politechnikai katonai iskolát,

— Mily csapathoz tartozott ön ezelőtt?

— A 14-ik tüzérezredhez és mint aspiráns voltam beosztva a vezérkar első ügyosztályába.

— Mily czímen szolgált ön?

— Mint önkéntes.

Elnök a tanukat felhívja es megjelenési idejüket megállapítja.

Elnök, miután az ügyész fölolvasta az iratokat, így szólott Dreyfushoz:

— A felolvasott iratok szerint ön azzal van vádolva, hogy ön 1894-ben machinációkat üzött egy vagy több hatalommal, vagy azok ügynökeivel, a mennyiben nekik a borderóban felsorolt okiratokat kiszolgáltatta azzal a szándékkal, hogy háborut vagy ellenségeskedést idézzen elő ama hatalmak és Franciaország közt, illetőleg hogy segédesséket nyújtott nekik.

Figyelmeztetem, hogy ezen törvényszék előtt mindent megmondhat, a mit védelme érdekében szükségesnek tart.

Elnök a védőkhöz fordulva így szól:

— Önök, védő uraim, a katonai törvénykönyv 121. §-ára való figyelemmel nem hozhatnak fel semmit létküismeretük ellen és a mi a törvénynyel és törvénytisztelettel ellenkezik.

Dreyfus fölemelkedik és felindult hangon így szól:

— Ártatlan vagyok, ezredes uram!

Az elnök gyors egymásutánban intézi a kérdéseket, úgy hogy alig marad ideje Dreyfusnak a gondolkozásra, mert egyes szavakat az elnök el is nyel.

Dreyfus mindazonáltal a legnagyobb telki nyugalommal válaszol és vallomásait a jobbkeze mutatójaiival kíséri.

Dreyfus ügyel az elnök gyors kérdéseire. A „Canon 120 Cent-ára vonatkozó kérdés után a háttér védő csapatokra vonatkozó kérdés kerül szönyegre. (Látszik, hogy az elnök a vádakat, a melyek a borderóban vannak felsorolva egymás után akarja letárgyaltatni.)

Ez elnök ezeket a kérdéseket is gyorsan teszi, Dreyfus alig jut szóhoz, mert oly gyors egymásutánban intézi az elnök a kérdéseket, Ha Dreyfus valamit mond: vállat von az elnök, sokszor gudyosan mosolyog, a mi többi bírótársára is elragad.

Elnök: Dreyfus, önt azzal vádolják, hogy a nemzeti védelemre vonatkozó irományokat szolgáltatót ki.

Itt a borderó, amely a vád alapját képezi. Ismeri ön ezt? Szerzője ön ennek?

Dreyfus megtekinti és hirtelen mozdulatot tesz, és fölkiált:

— Ártatlan vagyok ezredes uram!

Ép ugy kilátom ezt, mint azt 1894-ben tettem. Ártatlan vagyok! Hogy 1894 óta mindent elviseltem, csak azért tettem, mert ártatlan vagyok.

Elnök folytatja a kihallgatást az egyes részletekre.

— Dreyfus, ön 1892-ben a bourgeois katonai iskolában volt és ott a „Canon 120 Court” lövés gyakorlataiban résztvett!

— Igaz, ezredes ur, ez helyes.

— Dreyfus, önnek 1894-ben különös ismeretei voltak az ágyukezelésről.

— Különös ismereteim nem voltak.
— Dreyfus, ön abban az időben tartozott a 3. ügyszórához, midőn a határvédelmet tervezték. Tudott erről?

— Határozottan!

— Elnök: A borderó augusztus végéről volt kelteve és ön az első felévet a 3. ügyszórában töltötte.

— Ez lehetséges, de én a borderót sohasem láttam.

Elnök: Most atterünk a Madagaszkárra vonatkozó iratokra. Ebben az időben, midőn ezen iratokat elkészítettek, ön a 2. ügyszórába volt beosztva és egy káplartól, a ki az előszobában dolgozott és lemásolta az iratokat, ezekre nézve felvilágosításokat kért.

Dreyfus: Soha nem kértem ilyenü fővilágosítást és nem is tudtam, hogy a szobában mi történik.

A kihallgatás alatt több ízben elesebb összeszólalkozás volt. Dreyfus az egyik kérdésre kijelentette, hogy arra már válaszolt.

Az elnök kérdezi: A német katonai attaséval érintkezett-e?

Dreyfus: Soha! Soha!

Dreyfus nagyon határozottan védekezik és felel az elnök kérdésére.

Elnök: Miért mondtotta, hogy három év mulva meg fognak győződni ártatlanságáról? Volt önnek erre indoka?

— Nem volt!

Azután ismét egy kis incidens volt az elnök és Démanga közt.

Carrière kormánybiztos a titkos irat-csomó titkos tárgyalását kéri.

A haditörvényeszek tanácskozás végett visszavonul.

A kihallgatás további folyamán az elnök a bordereának több pontjára nézve intéz kérdéseket Dreyfushoz.

Dreyfus általában tagadja az ellene emelt vádak, vagy pedig azt mondja, hogy nem emlékszik rá. Mikor elébe teszik a borderaut, határozottan kijelenti, hogy nem ő a szerzője. Beismeri, hogy háromszor Németországba utazott; de ott léte a t senkit sem látogatott meg.

Az elnök kérdésére tagadja Dreyfus, hogy jelen volt volna a Mühlhausen környékén tartott fegyvergyakorlatokon. Azt is tagadja, hogy ott lóra szállt, egy dragonyos tisztel beszélgetett, vele reggelizett és az 1886-iki fegyvermodell megmutatta neki. Arra nem emlékszik, hogy Bemusat századosnak levelet írt volna, hogy fővilágosítást kapjon a Rodin-ügyről.

Elnök: Ön gyakran indiszkrét kérdéseket intézett bajtársaihoz.

Vadlott: Nem igaz ezredes ur.

Elnök: Különösen a vasuti szállítástól?

Vadlott: Nem, ezredes ur.

Dreyfus nem akarja beismerni, hogy Brüsszelbe utazott. Arra nézve, hogy milyen viszonyban volt azzal a Rue Bizet-en lakó hölgygyel, a ki kémkedéssel gyanúsítottak kijelenti Dreyfus, hogy erről a gyanúról csak az 1894-iki pör folyamán értesült. — Gendron őrnagy — mondja a vadlott — a ki nála bevezetett, s a ki, úgy hiszem, a hírszerző irodához volt beosztva, tudomással kellett volna bírnia a dolgról, ha ez a hölgy gyanus volt.

Az elnök azután áttér a vizsgálatnak arra a részére: a mely Du Paty de Clamra vonatkozik. A vadlottnak me mutatják a t a próbairást, a melyet Dreyfus Du Paty de Clam parancsára írt. Az elnöknek arra a kérdésére, mi történt Dreyfus-szal elítélése után, mikor Du Paty de Clam a Cherche Midiben fölkereste, Dreyfus ezt válaszolja:

— Du Paty de Clam azt kérdezte tőlem, nem közöltem-e jelentéktelen híreket, hogy másokat kapjak értök. Azt feleltem, hogy nem és hozzátettem, hogy mégse járja, hogy ártatlan embert elítéljenek. Megkértem, hogy járjon közbe a minisztetnél és kérje meg, hogy derítse fel ezt az ügyet.

A vadlott azután tagadja, hogy midőn Du Paty de Clam egy idegen katonai attaséről beszélt, azt mondta volna, hogy azt az attasét leszurná. Nem ezt mondta, hanem azt,

hogy minden kormánynak módjában van kémkedést végezteni és megkérdezni a külföldi katonai attasékat. A kormány helyében — mondja Dreyfus — a helyett, hogy ártatlan embert elítéljenek, nyilatkozásra kényszeríteném az attasékat, még ha kezt kellene is a torkukra tennem.

Az elnök azután azt kérdezi a vadlottól, ki volt jelen a lefokozáskor:

Vadlott: Azt hiszem, Lebrun-Renauld százados.

Elnök: Nem mondott neki semmit?

Vadlott: Tulajdonképen semmit. A mit beszéltem, inkább monolog volt szaggatott mondatokban. Éreztem, hogy az egész nép föl van háborodva a terhemre rótt bűntelten. Az egész világ színe előtt akartam kikialtani ártatlanságomat. Az akartam mondani, hogy nem én vagyok a bűnös, Megakartam ertetni velők, hogy a bűnös nem az, a ki előttük áll. Azután azt mondtam Lebrun-Renauld századosnak, Ártatlannak valom magam az egész nép előtt!

Elnök: Nem mondta ezt: »A miniszter jót tudja, hogy ha irásokat szolgáltatam ki...«

Vadlott: Nem. Ha a miniszterről beszéltem, a ki tudta, hogy ártatlan vagyok, csak arra a beszélgetésre utaltam, a mely köztem és Du Paty de Clam között folyt.

Elnök: Miért mondia, hogy ártatlansága három év mulva fog kiderülni? Ha ártatlan volt, azt kellett volna kívánnia, hogy ártatlansága előbb derüljön ki.

Vadlott: Ha három évről beszéltem csak azért tettem, mert azt mondták nekem, hogy külpolitikai okok kívánják hogy ügyem ne derüljön ki azonnal és ne reméljem, hogy az igazság két-három évnél hamarabb fog napfényre jutni.

Elnök: Nem rejlett a három esztendő határidő mögött valami hátsó gondolat?

Vadlott: Nem ezredes ur.

A kormánybiztos kérdést intéz Dreyfushoz egy közleményről, a mely a tüzéség információjának a bordereauban említett módosítására vonatkozik.

Dreyfus néhány szóval válaszol.

Démange védő azután ezekre a szavakra czéloz: »A hadgyakorlatokra utazom« és azt kérdezi, hogy a dossierben van-e az ügyirat, a mely a hadügyminiszternek e hadgyakorlatokra vonatkozó határozatát tartalmazza.

A kormánybiztos tagadolag válaszol.

Carrière őrnagy végül a következő indítványt teszi: Ha a titkos dossier föltétlenül titkos tárgyaláson kell közölni, kérem a törvényeszeket, határozza el, hogy e közlés végett a tárgyalás holnaptól kezdve legalább 4 napig zártnak nyilvánítsák s az ülések nyilvánosságára erre az időre felfüggesztessék.

A tšek öt szavazattal kettő ellenében kimondja a titkos tárgyalás szükségességét, mire elnök az ülést d. e. 11 óra 15 perczkor berekeszti és a legközelebbi ülést holnap reggel 1/7 órára tűzi ki.

Táviratok.

Teleszky István temetése.

Teleszky István nyug. államtitárt ma kísérték örök nyugalomra a kerepesi úti temető halottsházából nagy részve mellett. Ott voltak többek között Hieronimi Károly v. b. t. nemeskéri Kiss Pál államtitkár, Beöthy Algernon orsz. képviselő, Kiss Gyula min. tanácsos, Lukács Antal a földhitelintézet, dr. Kelemen Gyula, a kasai bank igazgatója, Németh Lajos kuriai bíró, dr. Friedmann Bernát, Szikszai Pál, Steiger Gyula, Molnár Imre főv. biz. tagok, Rickl József igazságügymin. tanácsos, Dalmady Győző továbbá Tölgyessy Mihály és Pavay László tanácsnokok vezetése alatt az igazságügyi minisztetrium számvevősége testületileg, dr. Kovács Gyula egyetemi tanár, Nagyvárad város küldöttsége stb. A beszentelest Kis János egyetemi tanár végezte nagy segédlettel, mely alatt az egyházi énekkar re-eső,

mekül énekelt. A beszenteles után a szebb-nél szebb kószoruk tömegevel bprított kórsót az Entreprise emberei négyfogatu zrászbintóra emelték mire megindult a menet sirhoz, a hol a halottat ujra beszenteleték s átadták az anyaföldnek. Teleszky fővárosi díszsírban nyugszik néhai Liphay Béla báró mellett.

A külügyminiszter otthon.

Bécs, aug. 7. Goluchovski gróf külügyminiszter holnap id-érkezik.

Megcáfolt harozí hir.

Berlin, aug. 8. A Wolff-ügynökségnek jelentik Tokióból: Az a jelentés, hogy a japánok kitűzték lobogójukat a Márk-szigeteken, valótlannak bizonyult.

A rennesi tárgyalás.

Rennes, aug. 8. A tárgyalás alatt a liceum előtti ter egész néptelen volt. Csak a tárgyalás vége felé gyűlt össze nagyobb néptömeg, de az is szétozolt minden incidensnél ül. Dreyfus 4 csendőr s egy csendőrszázados kíséretében hagyta el a tárgyalótermet, hogy visszatérjen börtönébe.

A rennesi tárgyalás és Páris.

Páris, aug. 7. Az összes lapok rendkívüli kiadásban közlik a Dreyfus-pör tárgyalását. — Semmiféle incidens nem jelentenek.

A szultán a szerbeknek.

Konstantinápoly, aug. 7. A porta a szerb követséghez jegyzéket intézett, melyben panaszkodik a miatt, hogy a szerb báráon letelepedett montenegróiak folyton próbálövet rendeznek s ezzel megrémítik a nyugodt lakosságot. A porta megfelelő intézkedéseket kér ez ellen.

Delcasse kitüntetése

Páris, aug. 8. A Havas-ügynökség jelenti, hogy Miklós czár az Alexander Njevskij-rend gyémántos jelvényeit adatta át Delcasse francia külügyminiszternek.

H I R E K.

Lapunk szerkesztősége, kiadóhivatala és a Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdája az Ipar és Kereskedelmi bank, piacz utca 49. számu házában, a főpostával szemben helyeztetett át.

* Lesz e marhavásár Debreczenben?

A főkapitánysághoz egymás után érkeznek a táviratok, melyben a vidéki kereskedők a marhavásár megtartása iránt kérdezősködnék. A vásár megtartása ma még bizonytalan, lehet azonban, hogy a földmivelesügyi miniszter holnap már megadja az engedélyt. E czélből Gracsányi Gyula állategészségügyi felügyelő és Király Gyula tanácsnok Budapestre utaztak s jelentést tesznek a miniszternek, egyidejűleg kérni fogják a zárlat megszüntetését. Azt hisszük, hogy a miniszter nem fog elzárkózni a jogos s indokolt kérés teljesítése elől s a zárlatot feloldja s ez esetben a marhavásár megtartható lesz.

* Szinigazgatónk itthon.

Komjáthy János a debreczeni színház igazgatója néhány napi tartózkodásra városunkba jött. Debreczenből M.-Szigetre megy, hol a megnyitó előadáson játszani fog. A direktornak úgy látszik használt a lindwiesei kura, mert testének súlyából vagy 10 kilót Ausztriában hagyott.

* Sertésvész az Oháton. Fried Leo ohati birtokán a sertésvész urolag fellépett. A hatóság gondoskodott a fertőzött terület elzárolásáról.

* Esik az eső. Mikor ezeket a sorokat írjuk, kinn javában zuhog a jó meleg nyári eső, mely után két hete sóhajtozunk. Örül

ennek mindenki, de legjobban városunk érdekében gazdag tanácsa. Annak a három literes hordónak — melyet utca öntözésre használnak — ma nem lesz semmi dolga, segített a természet. Hát csak azt mondjuk mi, hogy jó ha az Isten küld reánk egy egy olyan jó esőt, mint a mai, mert a városi tanács öntöző kocsija inkább olyan husvéti locsoló, a mely nagyon használható veteményes kertben, de utcán egyáltalán nem.

*** Gubody György temetése.** Városzertő osztatlan részvét nyilvánul a szerencsétlen véget ért fiatal főhadnagy iránt, kiről biztosan meg most sem tudják, mi indíthatta a végzetes lépésre. A mélyen sujtott apa, Gubody Ferencz, Czegléd városának polgármestere, kit táviratilag értesítettek a nagy csapásról, a tegnapi esti gyorsvonattal érkezett magánjának a honvéd kórházban felállított ravatalához. Könnyekig megható volt a jelenlévőkre nézve az apa és fia szomorú találkozás. Fajdalmas és megdöbbentő. Kérdéseire az apa nem kap választ, csak egy parányi biztos hírt sem, mely a bizonytalanság által még fokozott szülői fájdalmat némileg enyhíthetné. Csak a végzet uja mutat a válasza: egy véres revolverre s egy átlótt életunt szivere. Így készülnek a temetésre, mely ma d. u. 4 órakor lesz az ev. ref. egyház szertartása szerint a honvéd kórházban. Innen viszik ki katonai pompával, gyászenével, Gubody Györgyöt utolsó útjára, a Czegléd utcái temetőbe. Koporsóját már is elhalmozták szebbnél szebb virággal. A temetés iránt pedig, melyen az egész helyőrség tisztikara részt vesz, eleve igen nagy arányban nyilvánul a szomorú érdeklődés.

*** Fiala zsebmetsző.** Jó fogást csinált tegnap a debreczeni rendőrség. Elcsipett egy fiatal embert, ki mint zsebtolvaj országosan ismeretes. Drimmer Ignác m.-szigeti fiatal tolvaj a vasúti állomáson magára vonta a rendőrség figyelmét. Nagy őrsparancsnok igazolásra szólította fel, amit Drimmer megtagadott. Az inspekciós rendőrök erre nyakon csipték s bevitték a vasúti őrszobába. A mikor megakarták motozni, nyakkendőjéből, melyet úgy látszik, pénztárcának használt, csodálatos gyorsasággal 15 frtot lökött el. A rendőrök azonban észrevették s most már kettőzött éberséggel vizsgálták meg a derék ifju ruháját. Találtak nála a 15 frton kívül két értékes pénztárcát, néhány zálogcédlőt s egy podgyász feladó levényt, amely azt bizonyítja, hogy Drimmer a lopott holmijait már Királyháza-ra továbbította. Rögtön táviratoztak Királyháza-ra, hol az állomásfőnök vissza fogja tartani Drimmer ur csomagjait. — A debreczeni állomáson letétbe helyezett podgyászában méz 3 méter posztót találtak. A jeles ifjut, ki még csak 19 éves, a rendőrségi fogházba zárták.

*** Debreczeni rendőr hóstette Bőszörményben.** A H.-Bőszörmény és vidéke című hetilapban olvassuk a következő érdekes dolgot. Nagy panasszal állított be az illető újság szerkesztőségébe egy asszony s sírasok közt kérte a kiújságolását a vele történt méltatlanságnak. — Cserep Rebeka a komáromi utcán lakik hitves férjével M. Kovács Mihály kerékgyártóval. Cserep Rebeka a testvére Hadházy Istvánné beíratta egy temetkezési együletbe, a leánya pedig egy másikba. — A könyvet Hadházy Istvánné váltotta ki, de Cserep Rebeka fizetett a halálesetek után 20 forintot; végre is meguata a sűrű halálozás folytán a beállt sok fizetést s egy Csatafy nevű együleti szolgának visszadta a Hadházy által váltott könyvet, Hadházyt pedig be-

perelte a 20 frtért, mit a bíróság meg is ítélt nek. — Ebből nagy vérszedelem támadt aztán. A Cserep R. testvére: Cserep János debreczeni rendőr kijött Debreczdnből és a Cs. R. egy másik. Nánáson lakó testvérevel: Cserep Máriával Jul. 29-én a Cserep Rebeka lakására ment s mikor ennek férje Kovács M a gyülekezetbe igyekezve az utcaajtóban találkozott velük, a rendőr visszatolta az ajtóból: »Jöjj be mert meg halsz» kiállításal letépte róla a ruhát s kezével agy-főbe verte sőt még kardját is kirántotta de ezzel nem bántotta — Ezután Kovács elment a gyülekezetbe, a virtuskodó férfi most a testvérenek: Cserep Rebeának esett s arczat, mellét öszszekarmolta s szidta. — Minden a temetkezési könyvi miatt történt. Az esetet feljelentették.

*** Utóállás.** Nem rablótámadásról, hanem közönséges elpáholásról leszen itten szó, a mely történetben két kisasszony és két lovagiatlan legény játszik a főbb, elsőbrendű szerepet Kovács Vilma és Simon Katalin olyan kisasszonyok, a kiket érthető okok miatt a rendőrség nyilván tart és a kik nem válogatók az udvarlókban, hanem szakadatlanul szedik a szerelem rózsáit. Szóval a utcán laknak. Csak ezután válogattak, de akkor is megadták az arát. Két munkás kinezésű embernek utasították vissza a bókjait, a mint végtelenül zokon vettek ezek és gyors megtorlásra vetemedtek. A két hölgy az orfeumból jöve hazafelé tartottak az este, mikor úgy tizenegy óra tájban a Sörház-utcán utjukat állották a visszautasított idegenek és kegyetlenül elpáholták Kovács Vilma és társát, a kik ma reggel fejleentették a rendőrségnél az esetet.

*** Ismeretlen öngyilkos.** Tegnap szá munkban említett ismeretlen öngyilkos többé nem ismeretlen. Kiderült, hogy Szegedi Imre tiszadada lakos. Zsebében Fodor Rákhelhez írott levelet találtak, melyben elbucszik és jelzi, hogy öngyilkossá lesz. A szerencsétlen ember hulláját kiszállították a közkházba, hol mint tegnap megírjuk le is fényképezték. Öngyilkosságának oka ismeretlen, de valószínű, hogy elmezavartság vitte a haláiba. A gyászos esetről értesítették hozzátartozóit.

*** Kinevezések.** A debreczeni kir. ítélőtábla elnöke Gillányi Arthur debreczeni kir. törvényszéki díjazott joggyakornokot a debreczeni kir. ítélőtábla területébe segélydíjas joggyakornokká kinevezte. — Ugyancsak a debreczeni kir. ítélőtábla elnöke Farkas Sándor jogszigorító kiskunhalasi lakost a debreczeni kir. ítélőtábla területébe segélydíjas joggyakornokká kinevezte.

*** A debreczeni dalegyület népnepélyén** tudvalevőleg egy ponylovacska, kecske és egy bárány sorsoltatt ki. A sorsolás eredménye még az ünnepeken kihirdetetté ugyan, de a szerencsés nyerő nem jelentkezett. A ponylovat a 2846 számú jeggyel, a kecskét a 4474 számúval, a bárányt pedig az 1757 számú jeggyel nyerte meg valaki. — A szerencsés nyerők ezután hivataak fel, hogy nyereményeik átvétele céljából máto! számítandó 3 nap alatt Krasznay Ferencz dalegyületi titkárnál (a városház épület) jelentkezzenek.

*** Kétszer is nyílt az akácza virága.** Kovács Gyulának ezt a poetikus szép dalát egy egyesült népzenekar eljátszotta a művész temetésén a temető bejáratánál. A közönséget mélyen meghatotta a zenekarok önként jövő részvételének ezen gyöngéd nyilatkozata. A monsire zenekart Antal Laji primás vezette. Ő járt s kelt az engedély ki- eszközése érdekében is. A temetés rendezőség tagadó válasszal fogadta a zenészek ajánlatát. Am a ragaszkodó hű fiuk nem tági- tottak. Oda álltak a temető ajtó elé, eljátszták mind a két részét a nótának. Sirt

a hegedű is, sirt a közönség is, melynek oly nagyon fáj s mégis oly jól esett hallani a lantos művész temetésén ennek egyik leg- szebb, legpoétikusabb alkotását.

*** A debreczeni országos vásár** tegnap vette kezdetét. — Ma és holnap lesz még toll, iparczikk, méz, dió, gabona és terményvásár. Csütörtökön és pénteken lesz a juhvásár. Szombaton és vasárnap a sertésvásár. Vasárnap és hétfőn a lóvásár. Hétfőn és kedden a baromvásár. Az idegen forgalmon még észre sem lehet venni, hogy tegnap már már megkezdődött az országos vásár.

*** Orvosi körökből.** Balványi Emil dr., a IV. kerület orvosa négy hétre elutazott, távolléte alatt a kerületi orvosi teendőket dr. Szalay Béla dr. (b. ker. orvos végzi.

*** Piaczi botrány.** Bizony nem mindenki türi el magáról, ha ráfojnak, hogy varázslónő, vagy pláne kártyavetőnő, Bibos Janosné sem türi el, mert az ő ura derék muzikus egyik elsőrendű bandában. Fehér Teréz pedig az egész piac füle hallatára azt mondta róla, hogy ő kártyát szokott vetni. Felforr erre a cigány asszony vére és ott mindjárt a helyszínen alaposan felpofozta ellenfelet. Fehér Teréz sem maradt adós és lőn a Széchenyi-utcán olyan csinos piaci botrány, hogy a rendőrségnek kellett közbelépnie, a népsüdeletet szétoszlatni, az ellenfeleket pedig fenn az irodába kérdőre vonni. Utcai botrányért fogják midkettőjüket megbüntetni.

*** Nem jó kutyával játszani.** Ugyan azt mondják, hogy a hű kutya az ember barátja, de vannak veszélyes fajtájú harapós kutyák is és ha ezeket ingereljük, gyakran végzetes következményei lehetnek a kutya-barátságunknak. Czvik István 4 éves fiúcskája künn játszadozott a szoboszlói országuton Gok József kutyájával. Addig ingerelte az állatot, míg az meg nem vadult és a kis fiu homlokába nem harapott. Még a szemét is elfutotta a vér és elajult, mikor kimosták sebet és bekötötték. A veszélyes kutyát a gypmesteri telepre vitték, hol megfigyelés alá veszik, azután lebunkózzák.

*** Halálozás.** Furman Lajost, a városi nyomda egyik szedőjét nagy csapás érte, felesége, szül. Szőke Zsófia tegnap este meghalt. A gyászesetről a megszorodott férj a következő jelentést adta ki: Szomorodott szívvel jelentjük felejtethetlen jó nőm, jó anyáknak, testvér, anyós, sógornőnek és jó rokon Furman Lajosné szül. Szőke Zsófia asszonynak f. hó 7-én esteli 8 órakor, életének 47-ik, boldog házaságunk 23-ik évében, hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi maradványai f. hó 9-én d. u. 3 órakor fognak, a timár-utcai 42. sorszámú háztól, az ev. ref. új templomban tartandó rövid ima után, a czegléd-utcai sirkertben örök nyugalomra letéte tni. Mely végültségtételre rokonainkat, ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1899 aug. 8. Bánatos férje: Furman Lajos. Gyermekai: Mariska, férjével Szűcs Istvánnal; Etelka. Testvére: Szőke Mihály, és az összes rokonság nevében is.

*** Időjárás.** Az orsz. meteorologiai intézet 1899. aug. 7-iki jelentése: Tegnap erőványosan voltak zivataros esők az országban. Nagylak (ziv.) és Szatmár 6—10 mm. Pécs (ziv.) Debrecen és Késmárk (ziv.) Külön jelentés érkezett Bustyaházáról, hol erős zivatar volt diónagyságban jéggel, mely sok kárt tett. Ugyanott nagy szélvihar volt. Vááros-hidvég (Somogy) zivatar s jégeső, mintegy 15 % kárt tett a tengeriben és a szőlőben. Vereslakon heves zápor volt, borsó nagyság u jéggel. Az idő országszerte derült száraz igen meleg.

* **Nagyot hallás.** Egy gazdag hölgy, aki a nagyot hallás és fülzugástól O. Nicholson művészi füllobja által meggyógyult, annak — illetve intézetének — 20.000 márkát ajándékozott, hogy ezen pénzből olyan süketek és nagyot hallók, akiknek nem engedik anyagi viszonyaik, hogy a füllobót beszerezhessék, ingyen láttassanak el. Levelek címzendők: Institut E. W. Nicholson «Longcatt» Gunnersburg, London, W. England.»

Epilog

a Petőfi — különösen segesvári ünnephez.

Eperjes, 1899 aug. 8.

(Folyt. és vége.)

Már a vonatról leszállásnál beállt a zürzavar, mert egyetlen tájékoztató jelvényes rendező nem adott irányítást, a várósal ismeretlen, teljesen tájékozatlan küldöttségi tagoknak.

Majd az ünnep kezdőhelyére, a csatateri emlékoszlophoz is csak a tömeg mozgása jelölte meg utirányukat s itten elhelyezéskedésükről ismét semmi gondoskodás, úgy hogy hivatalos küldöttségek és néző közönség minden várható rend nélkül úgy állottak fel, a mint tudtak, a mint lehetett s e miatt az Ugron által vezetett székelység sem érvényesült a maga impozanciájában.

A »fehér-egyházi Emlékkönel« a szónokok részére egy »a nap hevétől védő«, árnyékadó baldacchinnak semmi nyoma! Ennek oka az a szerencsétlenség, ami E. K o v a c s Gyulát, a »Jókai apothéozis« szavalóját s az ő halálával a nemzetet érte.

Nem szólok arról a botrányról, amit a mostani főispánok egyik példány, S a n d o r László idézett elő azzal, hogy a »budapesti függetlenségi és 48-as polgári kör« küldöttséget K o s s u t h m e l l e k e p e s z a s z l ó j á v a l nem engedte meg felvonni s e meghívott s a S z a b a d s á g d a l n o k á t legilletékesebben, mert legbensőbb-n ünneplő kör, végre is begöngyölt-tett zászlóval jelenhették meg a N e m z e t ü n n e p e n, ahova talán telkesebben igyekezett s amiért menet-jövet több mint 1200 km. utat megtett! . . . Mi indíthatta ezt a főispánt e minősíthetetlen tette . . . A szász és oláh nemzetiségek iránti kímélet? . . . Nem! mert az oláh nemzetiséget a 48-as törvények, amelyek megteremtője Kossuth volt, emelték ki az urbéri szolgálat igájából, azok emeltek fel az alkotmányos polgárság egyenlősítő és testveriesítő színvonalára. Kossuth az ő jöltevőjük is volt s a ki Kossuth-neve és képe elleni érzékenységre hivatkozóék, az a legdurvább háttalanság bélyegét sütné rá. — A szász? . . . Hisz arról tudjuk, hogy most az oláhval rokonszenvez, tehát érzésüknek meg kell egyezniük szeretetben, — gyűlölségben. Nem! Sandor főispán azt tette, amit annyi rangtarsa . . . a kibekülés harminczkettedik éve után is, érthetetlen loyaltasból írtozik a Kossuth névtől, a Kossuth-képtől, mint az ördög a tömjéntől . . .

Ünnep volt az ilyeneknek az a segesvári Petőfi nap? . . . Ah dehogyan! . . . Petőfi és Kossuth a szabadság kultuszában, a Nemzet- és Honszerelmenben testvérek voltak, csak hogy amíg Petőfi ihleté, önmaga, szerint függetlenül delölt és tett: Kossuth az események hatása alatt alkotó, alkotgatta az 1849 ápril. 14-ét. Bizonyára Petőfi járt a demokrácia szélső határában, mintsem Kossuth. De kétségenkívül annak a kárnak mindenih magas alakja. Egyikről emlékezve, önkénytelenül eszünkbe jut a másik, aki az 1848 at tiszteli s az 1849 dia-dalan lelkesedik, vagy veszteségein fájdalomba borul: az érti mind Petőfit, mind Kossuthot. Sandor főispán egyiket sem érti meg, sem tiszteli, de nem érti és nem tiszteli a magyar alkotmányt sem; amely mint eredeti h misztatlan alapon: az 1848-adiki törvényeken áll fenn.

Cselekedete önmagában hordja birálatát és ítéletét. Mi csak kesereghetünk a magyar politikai nemzeti érzület ilyen apoloin és örejn amilyen a nagy-küüllői főispán, mert az ilyen-

nél a testvéri egyetértést és kívánatos békét inkább megtremti és előmozdítja: B a u s z v e r n Guidó, szász főispán, vagy Popovits Pantó szerb-plébanos, amint azt Bartók Lajoshoz, — illetve Zsilinszky Mihályhoz intézett levelükből örömmel olvashatjuk, de még Mangra Vazul oláh-izgató is, amint azt a Goldis aradi püspök beiktatását követő lakomán tett nyilatkozatából következtethetjük.

Am akármint, de vegye tudomásul minden főispán, hogy a Magyar nemzetnek is a mely a szabadságot és a 48-iki törvényeket tiszteli, van érzékenysége, hogy a Szabadság dalnokát és azért eses it hőset s 48 iki törvényeinek megalkotó férfainak egyik legnagyobbikát nemzeti szentjének tartja, s hogy az ellenük elkövetett botrány — a legelevenebb nemzeti érzékenységen elkövetett sérelem, mert azok írták be nemzetünket a modern szabad és kultur — nemzetek sorába.

A segesvári ünnepen Bartók Lajos mint a rendező Pe őfi-ársaság elnöke volt hivatalva megítélni, hogy a meghívott egyletek jelvénye illetékes-e. Hát hol volt Bartók Lajos? hogy nem adta értesére Sandor főispánnak, hogy ő a vármegyének talán parancsolhat, ámbár e tekintetben szerintünk az alispán illetékesebb, de az ünnep előtt nem uralkodhat?

Hogy a kihirdetett programot nem tartották meg s hányzott a kiirt szónokok sorából A b r a n y i Emil, akinek költeménye egészben is, de különösen utóbbi felében az elmondottak felett is kimagasló lénypon t lett volna, kivált ha azt, miként hirdette volt, — az ő ismeretes, rokonszenves lelkes szónoklatával adja elő, és R a k o s s y Viktor, akitől szintén csak szépet és jót szoktunk megvárni szintén a rendezés hiányának, ha nem rosszabbnak tudható be.

Azért azonban felelősség csakugyan nem terheli a rendezőseget, hogy a kormány legelső rendű tagjai közül egy sem jelent meg, hanem az egész kormány képviseletét Zsilinszky Mihály államtitkára hárították, aki még e mellett az Akadémiát is képviselte. Hát ez, habár senki jobban be nem töltötte volna, mégis bizonyos fájó gondolatokat kelthet és kelt is fel bennünk, a mivel aztán men-teni próbáljuk azt, hogy az egész ünnep hiányos rendezésén valamely leverő bágyadt-ság, közönyösség látszott meg, ennek ellenben azonban a nagy közönség a lelkesedésnek, Petőfi eszméi tisztelete, költői nagysága elismerése és halála emléke iránt a lehető legmagasb fokon állott s bebizonyította, hogy a magyar megtudja becsülni méltó nagyjai emlékét, méltó az életre és élni fog a szabadság, nemzet és honszeretet azon szent erényeiben, a melyeket tőlük örökölt.

Ugy hiszem, hogy a rendezés hibáit a terep tanulmányozása után készített s a résztvevő küldöttségek helyét és a nagy közönség elhelyezkedését megjelölő tervrajzzal s ha ezt a különböző irányból érkezők közt idejében szétosztják, el lehetett volna hárítani. Ily nagyszabású országos ünnepnél ily elővigyázatra szükség van.

Majd az 50 év múlva bekövetkező százados ünnep rendezésénél hiszem, hogy helyesebben járnak el.

Ugy legyen!

A miket a lapokból olvastam az elmondott szónoklatokra vonatkozólag, csak rövid megjegyzéseket teszek.

Általában azok mind magas színvonalon járnak. De

a. Bartók Lajosnak az ünnepet meg yitő beszédjének az utólsó nem tudom megérteni ennek a kifejezésnek a célját:

»Mi most a nagy 48—49 től valunk, valunk a szabadságharcz emléktől. Bucszóban hat öleljük keblünkre még egyszer a haza legazarteretlebb fiát, legkedvesebb gyermekét a két nagy évnek, mely a magyar hősök, lángelmék és vértanuk korszaka volt.«

En ebben ellenmondást találok, sőt ez frázisnak sem járja meg, annyival kevésbé jellemezheti a magyar nemzetnek ez ünnepben is megnyílt érzése valóságát.

Ah! . . . dehogyan valunk mi a nagy 48-és 49-től, a szabadságharcz emléktől . . . sőt

inkább annak a szabadság-hősnek, Petőfinék sirjához is annak bebizonyítása végett járult a Nemzet, hogy sohasem feledi azokat a nagy éveket és azoknak nagy hőseit, lángelméit, vértanuit; hogy mint Bartók visszatérve a nemzetérzelem valóságához: »azoknak drága hamvai delenn, dicső szellemük odafenn, mutassák a népnek a szabadság, a halhatatlanság útját mindörökké . . . Igen az ő emlékek felemeli e Nemzetet tudatára annak, hogy az ő eszméik szerinti szabadság valósága még mindeddig pincsen it; de hogy azt, az ő lelkesedések szerinti tőtre és életen felülemelkedő áldozatkészséggel meglehet — és még is kell szeréznünk.

b) J ó k a i »Petőfi apothéozis«-ra is azt mondhatjuk sóhajtvá, hogy bár úgy volna, a mint a Nemző — l-dobva kezéről a szét-szakított lánczokat — mondja:

«Nincsen már rab Nemzet, nincs elnyomott ország,

Szabad a föld, a nép, a sajtó, a szellem, Szabadság rendezi a törvények sorsát. Sőtét visszavonás nem félelmes ellen, Árulás Daemona nem győz honszerelmen.

— — — — — Szabad és egyenlő, testvér minden polgár, E jelszóval haladt nemzedek előre.»

Bár úgy volna! . . . De látja Petőfi szel-leme, hogy nincs úgy . . . az a »Szabadság, Egyenlőség, Testvériség« csak frázis még a »Jog, Törvény és Igazság« mai korában is. De hogy olyan szent valóság legyen olyan hősök, szellemek, vértanuk nyomán, mint Petőfi és 1848—49. társai ki fogjuk mi, vagy a legközelebbi nemzedék vivni.

c) Tallian Belának a képviselőház nevében mondott beszédeben nem tudom helyeselni azt, hogy Petőfi ról i gy szól, mintha ez mint Petrovics, nem magyar nemzetiség szülötte lett volna. Sok idegen földről származott ember alakult át a magyar földön úgy, hogy büszkén vallotta a multban es valja a jezenben magát — magyarnak. Hát a ki, mint a Petrovics-család, magyar nemes, tehát mint ilyen — a kiváltságos kor-ban is — a magyar szent Korona, a magyar Nemzet tagja volt már 1668 óta, mikor czi-meres nemes levét a magyar királytól kapta — más lett volna mint: magyar. En ezt nem hiszem s az a Nemzet — és Honszerelmem, a mit Petőfi minden költeménye lehel — mel-lettem, — a mellett bizonyít, hogy ő szívvel-lelékkel magyar volt már születésekor is. Ne akarjuk Nemzetünk büszkeségét valamely más nemzetiségtől fogadott fiúnak tartani, hanem kezdettől fogva mindvégig — szelleme öröktartó ránkhatásáig valljuk magunkénak, a mint ilyen volt az őseiben valamikor még szerb származásu magyar főur: Petrovich Péter temesi gróf, a Zápolya nemzeti királyi házok mindhaláláig tantoríthatlan hive. Talán azokat az idegen országból idejött — vagy hazai más nemzetiségű hazánk fiait, a kik magyarokká lenni akarnak, inkább megnyerjük és megtartjuk ezek óhajtagdó igyekezezüik valóságában, mintha lépten-nyomon eszükbe juttatjuk, vagy még maradékaiknak is szemükre vetjük, hogy nem magyar nemzetiségűek.

Üdvözlöm Debreczent a Petőfi-ünnep tartásáért. Ugy hiszem, hogy jól sikerült az, bármint okvetetlenkedik a »Debreczeni Ellenőr«, s még a »Debreczeni Újság« is. Csudálkozom rajta, hogy a »Debreczeni Ellenőr«, a mely pedig ezelőtt a »Csokonai-Kör«-höz közelebb áll s ennek rendes közege volt, gancsolódik a jeles debreczeni kultur-egylet ellen. Nem kérdem, miért vállalkozott a »Diabolus Rotae« szörnyü haláttalan szerepére; de azon aztán nagyon örülök, hogy a »Debreczen« erkölcsiven megbecsüli a megbecsülni valót. Ilyennek óhajtom én a »Debreczen«-t . . . sujsa és irtsa a bünt, tisztelje és terjessze az érényt!

Ah! . . . Debreczen hozzájárult a nemzeti országos Petőfi-ünnephez. De Debreczennek

magának is volt ünnepe: az 1848—49. aug. 2. csata félszázados évfordulója napján.

Ez a csata is elveszett s azon a vonalon a szabadságharcz végét pecsételte meg, mint a Segesvári — Erdélyben; de az ennél, há Petőfi halálát elgondoljuk tőle, még tragikusabb, mert Világos alá vezetett; a mely már akkor Paskievics nyilatkozata szerint világos volt; a mellett Debreczen megsarczoltatása megelőzte és kirabolatása követte.

A félszázados évfordulati ünnep nagy sikere azt mutatja, hogy Debreczen ily ünnepélyek rendezésében feladatát komolyabban fogja fel és végezi, mint a főváros irodalmi magas kultur-társulata. Ily felemelő hazafias kötelességteljesítésben nem szükség tanulnia a fővárostól, — ön-génusza vezetési példaadó tükélyre.

Dicsőség Debreczennek!

Újv. önknek, akik nemcsak szerencsések lehetnek előmozdítani a szent kegyeleti ünnepet hanem részt is vehetnek benne.

En most a távolból, csak lelkelem gondolásával s szívem érzésével járhattam hozzá... de ezekkel bizony ott voltam.

a-r.

Törvénytörvények.

A végrehajtók. Szomorú napok elé néznek a budapesti bírósági végrehajtók. Eddig nem cseréltek volna akarmelyik kuriai bírálóval sem és ha az igazságügyminiszter elkövette volna a lehetetlenséget, hogy valamelyiküknek följánlja ezt a diszes állást, — a megisztelt végrehajtó bizonyára így felelt volna:

— Köszönöm, kegyelmes uram, de azért hogy a feleségem méltóságos asszony legyen, nem dobhatok ki az ablakon évenként öt-hat-ezer forintot.

Mert legalább ennyivel több jövedelme volt eddig a hivatalos ranglétra legalsó fokán levő budapesti végrehajtonak, mint a legfelsőbb fokon levő kuriai bírónak. A magyar jogszvilág ékességei haterforint fizetéssel szolgeltatják ki az igazságot, a budapesti végrehajtók pedig tíz-tizenkétezer forint jövedelem ellenében »fogatosítják« a végrehajtásokat, licitációkat. Kellett is aztán protekció, hogy valaki bejusson ebbe a dúsjövedelmű testületbe.

Itélőtáblai elnökök unokaöccse, kuriai tanácselnökök sógora, veje, rokonsága foglalta el a jó javadalmakat, amelyekhez nem kellett sem doktorátus, sem jogvégzettség, csak éppen az egy végrehajtási törvény tudása. A végrehajtó urak élték világukat, némelyikük fogatot is tartott, mit a hivatal kívánt s a mi tellett a hivatalból. Most azonban mindez változást szenved s ez okoz nyugtalanságot a végrehajtók körében, kik kérvényezni akarnak. Az első reform az újpesti járásbíróság felállítására lesz. Eddig Újpest volt a végrehajtók Eldorádója s ha valaki végigkocsizott a külső váci-úton, okvetlen szembe akadt egy-két fiakkal, benne a fiskális, végrehajtó és becsüs. Az újpesti járásbíróség felállítása jelentékenyen megcsökkenti a végrehajtók jövedelmét. Ez lesz az első sérelmek. — De aztán következik a másik is súlyosabb. Plósz Sándor igazságügyminiszter programbeszédében ígéretet tett, hogy olcsóbbá teszi a költséges végrehajtási eljárást. Ehhez képest törvényjavaslatot dolgoznak ki most a minisztériumban, a mely szerint ezentúl a végrehajtók nem az egyes előjárások után kapnak díjat, hanem allandó illetésben részesülnek, a károsok a bírák és a többi államhivatalnokok. Akkor persze a budapesti végrehajtók is cserélnek egy-egy kuriai bíró fizetésével.

A számtanácsos híne. Gubics György nyugalmazott pénzügyminiszteri számtanácsost, a ki évek hosszu során honosított nyugtákkal szedte fel az állam pénztárnál a nyugdíások pénzét s így közel százötvenezer forinttal károsította meg a királyi kincstárat, a renőség meg amútt hét végén beszállította a törvényesek fogházában. Puskari dr vizsgálóbíró vezető a vizsgálatot, de távollétében Kiss István dr. albirónál van az ügy, a ki még

szombaton délben kihallgatta Gubicsot. A kihallgatás másfél óránál tovább tartott. Ma kora reggel Gubics leánya is megjelent a vizsgálóbírónál, hogy apjának ügye felől információt szerezzen.

IRODALOM.

A Vasárnapi Ujság augusztus 6-iki száma 30 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »A segesvári Petőfi ünnep« (képekkel a segesvári Petőfi-ünnepről Goszleth István, Paur Géza, Dunky síverek, Wottitz Manfred fényképei után) Lampérth Gézától. — »Petőfi az erdélyi táborban« (történelmi rajz, sok új adattal, Bem hadseregének egyik tisztjétől). — Költemények: »Petőfi 50 éves halála napján.« Fejes Istvántól; »Petőfi, Hegedüs Istvántól. — »Petőfi. Scós Lajostól. — »Emlekeim a szabadságharczról.« — »A Petőfi ünnepek« (képekkel a budapesti, szatmári és felegházi Petőfi ünnepekről). Az illusztrációk között felemlítjük meg Révész Imre rajzát »Petőfi a táborban«, a költő fiát Zoltánt a ravalaton ábrázoló képet, s Hegedüs László és Révész Imre illusztrációit Petőfi költeményéhez. — A »Vasárnapi Ujság Regénytára« e héten Polevoi »A ki bátor azt megsegíti az Isten« című elbeszélést köli, Ambrozovits Dezső fordításában (képekkel). — Irodalom és művészet, Közintézetek és Ezylek, Sakkjáték Képtelány, Egyveleg stb rendezési rovatok egészítik ki a lap tartalmát. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 forint, a »Politikai Ujdonságok«-kal együtt 3 forint. — Negrennehető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem-u. 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap« legolcsóbb újság a magyar nép számára, egész évre csak 2 frt 40 kr. félévre 1 forint 20 krajczár.

KÖZGAZDASÁG.

A Vaskapu-díjszabás. A dunai forgalomban érdekelt államok közül, amelyekkel a vaskapui hajósálatási díjtételek beszedési határozmányait közölték, értesülésünk szerint eddigelé csak Nemetország és Románia nyilatkoztak a szabályzatokra nézve. A német birodalmi kormány kijelentette, hogy a szabályzatot tanulmányozni fogja és annak idején esetleg javaslatokat fog tenni, amelyek a nemzetközi forgalomra előnyösök lehetnek. A román kormány jelezte, hogy a kérdésről memorandumot dolgoztat ki, amelyet legközelebb a közös külügyminiszterium útján a kereskedelmi miniszteriumnak át fog szarmasztatni. A többi érdekelt államok, ugymint Oroszország, Szerbia és Bulgária részéről mindeddig nem történtek ez ügyben nyilatkozatok. — De bármint legyenek is a dunai forgalomban érdekelt államok nyilatkozatai, ezeknek érdemleges jelentőségük úgy sem lesz, minthogy a hajósálatási díjak beszedése szeptember elejével visszavonhatlanul megkezdődik.

Az értéktörzsdéről. A vasárnapi magánforgalom teljesen üzletelen maradt, kötés nem fordult elő.

Téglakartell. A változatosság okaért megint egy kartell van alakulóban. A téglagyárosok ugyanis elhatározták, hogy trust-társulatot alakítanak félmillió forint alaptőkével, a mely a kontingenst fogja megállapítani, ez az eladást eszközölni, a téglagyárak működésüket kizárólag a termelésre fogják szaporítani. Az eddig termelt 480 millió darabot természetesen jelentékenyen redukálni fogják, minthogy a gyárak most nagy készletek felett rendelkeznek.

Termelési statisztika. Holnap kezdődnek meg az egész országban a termelési statisztikai felvételek, amelyek sokkal nagyobb dimenziókat fognak ölelni; mint eleinte terveztek. A helyszínen eszközözendő felvételek minden valószínűség szerint októberig vagy novemberig el fognak készülni, a mire az anyag részletes feldolgozása fog következni,

Sertésvásár.

Kőbányai sertéspiacz. Aug. 7. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (paronként 400 kgm felüli — kr. Közép pkiint 300—400 kg. sulyban — kr 320 kilog sulyban Fialal közép (paronként 251—320 kg. 43—44 kr. Fialal könnyű paronként 240 kg. sulyban 43—44 krig. Szerbiai: Nehéz pkiint 260 kg. f. sulyban 43¹/₂—44¹/₂ krig.

Sertéslétszám: 1899. évi Auguszt. hó 5. napján volt készlet 43.735 darab, aug. 6. felhajtott 815 drb, 1899 aug. 6-én elszállított 670 db. 7-ére maradt 43880 db. A hizott sertésüzlet irányzata változatlan.

Budapesti gabonatözsde.

Aug. 8.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u n a	Kilós	Ar 100 klg.		Kilós	100 kilogra mm ára	
		frttól	frtig		frttól	frtig
Bánsági	76	8.60	8.70	80	09.00	09.10
"	77	8.70	8.75	81	09.00	09.00
"	78	08.80	08.85	82	—	—
Tiszavidéki	79	08.40	08.55	—	08.80	08.95
"	76	8.60	8.75	80	—	0.00
"	77	8.70	8.85	81	00.00	—
Pestvidéki	78	08.30	08.45	82	08.70	08.85
"	79	08.50	08.65	—	—	0.00
"	76	8.60	8.75	80	—	—
Fehérmegyei	78	0.00	0.00	81	00.00	00.20
"	78	0.00	0.00	82	—	—
"	79	00.00	00.00	—	—	—
Bácskai	76	8.75	08.90	80	—	—
"	77	8.80	8.95	81	00.00	00.00
"	78	8.80	00.00	82	00.00	00.00
Északmag.	79	0.00	—	—	—	—
"	76	—	—	80	—	—
"	77	—	—	81	—	—

	Min. hekt.-ben	Arkilogram
Rozs elsőrendű	70—72	6.55
" másodikrendű	—	6.45
Árpa takarmánynak	60—62	5.90
" égetni való	62—64	5.70
" serfőzdei	64—66	0.00
Zab	39—41	5.80
Tengeri bánsági	—	4.60
" más nemű	—	5.25
"	—	11.90
Repcze bánsági	—	4.15
"	—	4.45

Csakis augusztus 15-ig.
A külső vásártéren.
Megnyitás szerdán.

A csodakutyák

megérkeztek.

Ő cs. és kir. fensége főherczeg és főherczegnő Alice Toskánból 1893-ban Salzburgban továbbá ő fensége Ferenc József braganzi herczeg Nagyváradon legmagasabb látogatásával és megelégedésük kifejezésével tüntetett ki.

A csoda kutyák olvasnak, irnak, számolnak, kártyáznak és zongoráznak.

A világon verseny nélkül, a contignens legnagyobb helyiségeiben játszottak.

Bővebbet a napi falragaszok.

Előadás naponta d. u. 4, 6 és 8 órakor.

PRECHTL H.

igazgató.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

 KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélboriték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

 nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Müsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

 reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

 igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.